Perustuslakivaliokunta

Torstai 11.4.2024 klo 10.00—10.53

Läsnä
puheenjohtaja Heikki Vestman kok
varapuheenjohtaja Vilhelm Junnila ps (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Fatim Diarra vihr
jäsen Maria Guzenina sd
jäsen Atte Kaleva kok
jäsen Teemu Keskisarja ps
jäsen Anna Kontula vas
jäsen Johannes Koskinen sd
jäsen Jarmo Lindberg kok
jäsen Mats Löfström r
jäsen Mira Nieminen ps
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd (5, 6, 7) (3, 4 osittain)
jäsen Karoliina Partanen kok
jäsen Onni Rostila ps
jäsen Ville Skinnari sd

Sihteerit
valiokuntaneuvos Johannes Heikkonen
valiokuntaneuvos Mikael Koillinen
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 13 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 2 §:n sekä lastensuojelulain 27 ja 41 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 16/2024 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 2 §:n sekä lastensuojelulain 27 ja 41 §:n muuttamisesta A 3

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valmis
5.0

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen liitteessä olevan kalastussäännön korvaamisesta uudella kalastussäännöllä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 9/2024 vp

Valiokunta kävi yleiskeskustelun loppuun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Päätettiin lisätä kappaleen 2 kolmanteen virkkeeseen sanat "tuolloisen huomautuksen".

Päätettiin lisätä kappaleen 5 jälkeen uusi kappale seuraavasti: "Perustuslakivaliokunta huomauttaa, että se on usein painottanut, että perusoikeuksilla ei ole etusijajärjestystä, vaan arvioinnissa on kyse kahden tai useamman perusoikeussäännöksen yhteensovittamisesta ja punninnasta (ks. esim. PeVL 14/2018 vp, s. 8, PeVL 54/2014 vp, s. 2/II, PeVL 10/2014 vp, s. 4/II, PeVM 3/2022 vp, kappale 14)."

Päätettiin lisätä kappaleen 13, josta oli tullut kappale 14, jälkeen uusi kappale seuraavasti: "Aikaisempaa Tenojoen kalastussopimusta vanhan hallitusmuodon aikaan arvioidessaan perustuslakivaliokunta totesi, että tuolloisen kalastussäännön mukaiset rajoitukset johtivat kokonaisuutena ottaen siihen, että muualla kuin jokilaaksoissa asuvien, kalastukseen sinänsä oikeutettujen mahdollisuudet käyttää kalastusoikeuttaan normaalilla, kohtuullisella ja järkevällä tavalla vaikeutuvat olennaisesti tai jopa estyivät. Näin arvioidun tuolloisen hallitusmuodon 6 §:n mukaisen omaisuudensuojan loukkauksen vakavuutta korosti valiokunnan mukaan, että kalastajien asema ei määräytynyt kalastusoikeuden vaan vakinaisen asuinpaikan perusteella (PeVL 13/1989 vp, s. 4/I)."

Päätettiin korvata kappaleen 14, josta oli tullut kappale 16, sana "tuolloin" sanoilla "nykyisessä sopimuksessa".

Päätettiin muuttaa kappale 15, josta oli tullut kappale 17, kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan nytkään hyväksyttäväksi ehdotettu kalastussääntö ja voimaansaattamislain muutokset eivät muodostu käsittelyjärjestykseen vaikuttavalla tavalla ongelmallisiksi. Valiokunnan arvioon vaikuttavat osaltaan myös tiedot lohikantojen heikkenemisestä ja kalastussääntöön sisältyvät muualla asuvien kalastusoikeuden haltijoiden asemaan kohdistuvat parannukset. Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen,

että muualla asuvien kalastusoikeuden haltijoiden omaisuuden suojan kannalta tilannetta ei voida pitää kokonaan ongelmattomana. Kalastusoikeutta vailla olevien paikkakuntalaisten oikeudet kalastaa ovat monessa suhteessa muualla asuvien kalastusoikeuden haltijoiden oikeuksia paremmat. Asuinpaikkaperiaatetta pidetään hallituksen esityksessä (s. 59) edelleen perusolemukseltaan tehokkaimpana keinona kohdistaa kalastusta koskevat rajoitukset sellaiseen kalastukseen, joka ei nauti perustuslain 17 §:n 3 momentin ja YK:n KP-sopimuksen 27 artiklan mukaista suojaa. Asuinpaikkaan perustuvat oikeudet kattavat toisaalta myös sellaisia henkilöitä, jotka eivät ole perustuslain 17 §:n 3 momentissa tarkoitetun suojan piirissä."

Päätettiin muuttaa kappale 22, josta oli tullut kappale 24, kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan hyväksyttäväksi ehdotettu kalastussääntö ja voimaansaattamislain muutokset eivät muodostu käsittelyjärjestykseen vaikuttavalla tavalla ongelmallisiksi perustuslain 17 §:n 3 momentin kannalta. Valiokunta kuitenkin painottaa aikaisempaan käytäntöönsä viitaten, että lainsäädännöllä tulisi myös ympäristövastuuta toteuttavan sääntelyn yhteydessä turvata saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan (ks. myös PeVL 5/2017 vp, s, 7)."

Päätettiin lisätä kappaleen 24, josta oli tullut kappale 26, loppuun uusi virke seuraavasti: "Samoin valiokunnan mielestä on selvitettävä mahdollisuuksia toimenpiteisiin, joilla lohikantaa voitaisiin suojella ja elvyttää omaisuuden suojaan vähemmän puuttuvalla tavalla sääntelyn tavoitteita vaarantamatta."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Viikkosuunnitelma

Ilmoitettiin viikkosuunnitelma.

6. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on keskiviikkona 17.4.2024 klo 9.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Mikael Koillinen